

EU:n politiikkakehys biopohjaisille, biohajoaville ja kompostoituville muoveille

Merja Saarnilehto, ohjelmapäällikkö, ympäristöministeriö
Jätealan yhteistyöryhmä 16.12.2022

Biopohjaisten, biohajoavien ja kompostoituvien muovien käyttö on lisääntynyt tasaisesti ja sen uskotaan kasvavan.

Biopohjaiset, biohajoavat ja kompostoituvat muovit nähdään laajasti ympäristöystävällisempinä kuin perinteiset fossiiliset ja ei-biohajoavat muovit.

Niiden käyttöön liittyy kuitenkin riskejä, kuten muovisaasteen lisääminen, ilmastonmuutoksen paheneminen tai luonnon monimuotoisuuden häviäminen.

Komission ehdottamassa uudessa politikkakehyksessä selvennetään, millä tavalla tällaiset muovit voivat olla osa kestävästä tulevaisuudesta.

Politiikkakehyksen tavoitteet

- Biopohjaisten, biohajoavien ja kompostoituvien muovien politiikkakehyksen tavoitteena on **auttaa ymmärtämään** paremmin kyseisten muovien käytön haasteita ja etuja.
- Se myös asettaa **ehdot**, joilla varmistetaan, että kyseisten muovien tuotannon ja kulutuksen ympäristövaikutukset ovat **myönteisiä**.
- Tarkoituksena on **tunnistaa** politiikan puutteita, **ohjata** tulevaa EU:n politiikkaa ja lainsäädäntöä sekä **suunnata** markkinoita välttämään kestäättömiä kehityssuuntia.
- Yhteinen käsitys näiden muovimateriaalien käytöstä kaikkialla EU:ssa helpottaa myös **yhtenäismarkkinoita** ja estää niiden pirstoutumisen.

Kytkentöjä EU:n muihin politiikkatoimiin

- Uuden politikkakehyksen lähtökohtana ovat EU:n Muovistrategia, Kiertotalouden toimintaohjelma ja Vihreän kehityksen ohjelma (Green Deal)
- Saasteeton Eurooppa -toimintasuunnitelman tavoitteena on rajoittaa merten muoviroskan määrää 50% ja ympäristöön päätyvän mikromuovin määrää 30 % vuoteen 2030
- EU:n maaperästrategian keskeinen pyrkimys on estää maaperän saastuminen.

1. Biopohjaiset muovit (1/2)

Biopohjaisten muovien valmistuksessa käytettävän biomassan on oltava **kestävällä tavalla hankittua**; hankinnasta ei saa aiheutua haittaa luonnon monimuotoisuudelle tai ekosysteemeille

- Biopohjaisiin muoveihin käytetyn biomassan tulee täyttää EU:n kestävän bioenergian kriteerit (REDII) , paitsi kasvihuonekaasupäästöjen osalta (poltossa ja materiaalikäytössä vaikutukset ovat erilaiset)
- Lisätutkimusta tarvitaan biomassan tuotannon vaikutuksista biogeenisen hiilen sidontaan ja vapautumiseen (hiilinieluun ja -varastoihin)

Biopohjaisten muovien valmistuksessa on myös noudatettava biomassan **kaskadikäytön** periaatetta.

- Biomassaa tulee käyttää ensisijaisesti materiaalina energiakäytön sijaan; etusijalla tulee olla pitkäikäiset tuotteet lyhytikäisten ja kertakäyttöisten tuotteiden sijaan

Tuottajien olisi asetettava etusijalle **orgaanisen jätteen ja sivutuotteiden** käyttö raaka-aineena.

Komission REDII muutosehdotus (REDIII) julkaistiin kesäkuussa 2021. Siinä kestävyyskriteerin on sisällytetty myös epäsuoran maankäytön kuten metsien käsittelyn vaikutukset.

Biogeeninen hiili = ilmakehästä yhteyttämisen kautta eloperäiseen materiaaliin sitoutunut hiili

Kaskadikäyttö, perättäiskäyttö

1. Biopohjaiset muovit (2/2)

Tuottajien on viherpesun ja kuluttajien harhaanjohtamisen torjumiseksi **vältettävä** muovituotteita koskevia **yleisiä, harhaanjohtavia ilmaisuja**, kuten ”biomuovi” tai ”biopohjainen”.

Viestiessään biopohjaisesta sisällöstä tuottajien olisi viitattava biopohjaisen muovin **tarkkaan ja mitattavissa olevaan osuuteen** tuotteesta (esimerkiksi ”tuote sisältää 50 prosenttia biopohjaista muovia”).

Väittämien tulisi perustua Biopohjaisten tuotteiden **EU-standardeihin**

Biopohjaisen osuuden mittaamisessa tulisi käyttää **radiohiilimenetelmää**.

2. Biohajoavat muovit (1/2)

Biohajoaviin muoveihin on suhtauduttava **varoen**. Niillä on paikkansa kestävässä tulevaisuudessa, mutta ne on ohjattava tiettyihin käyttötarkoituksiin, joissa niiden ympäristöhyödyt ja arvo kiertotaloudelle voidaan **osoittaa**.

Muovin biohajoavuus **ei saa tarkoittaa lupaa roskata**.

Biohajoavien muovien **merkinnöistä** on käytävä ilmi, kuinka kauan niiden biohajoamiseen kuluu missäkin olosuhteissa ja ympäristöissä

- Biohajoavuus ei ole vain tuotteen ominaisuus

Todennäköisesti **roskaamista aiheuttavia** tuotteita, kuten kertakäyttömuovidirektiiviin (SUPD) sisältyviä tuotteita, ei saa väittää eikä merkitä biohajoaviksi.

SUPD sisältää kertakäyttöiset juomamukit ja annospakkaukset, juomapakkaukset, terveysitteet ja tamponit, kosteuspyyhkeet, suodattimelliset tupakkatuotteet ja suodattimet, kevyet muoviset kantokassit, ilmapallot

2. Biohajoavat muovit (2/2)

Biohajoavien muovien käyttö tulee rajata sovellukseen, jossa täydellinen biohajoavuus on osoitettu tapahtuvan **tietyllä aikavälillä ja käyttökohteissa,**

joissa kulutuksen vähentäminen tai uudelleenkäyttö eivät ole vaihtoehtoja ja joissa tuotteiden täydellinen poisto, keräys ja kierrätys **eivät ole mahdollisia.**

- soveltuvana käyttökohteena nähdään maatalouden katemuovit
- edellyttäen nykyisen standardin (EN 17033:2018) uudistamista ja sen mukaista sertifiointia

Ei-biohajoavat katemuovit tulisi (käyttöiän lopussa) poistaa (viljelyksiltä), kerätä talteen ja kierrättää;

- jäsenmaat voisivat tukea tätä ottamalla käyttöön soveltuvia **tuottajavastuujärjestelmiä**

EN 17033:2018 standardia tulisi päivittää huomioimaan maanmuokkauksen vaikutus, erilaiset maatalousympäristöt, huuhtoumien riskit ja muovien haitalliset lisäaineet

3. Teollisesti kompostoituvat muovit (1/2)

- ovat muoveja, jotka on suunniteltu hajoamaan **kontrolloiduissa olosuhteissa**

Teollisesti kompostoituvia muoveja pitäisi käyttää **vain silloin, kun** niiden

- **ympäristöhyödyt** ovat suuremmat kuin vaihtoehdoissa,
- ne eivät vaikuta kielteisesti **kompostin** laatuun ja
- kun on käytössä asianmukainen **biojätteen keräysjärjestelmä**

Teollisesti kompostoituvaa pakkausmateriaalia **edellytetään**

- teepusseissa, suodatinkahvityynyissä, hedelmien ja vihannesten hintatarroissa sekä hyvin kevyissä muovikasseissa ja -pusseissa

Näissäkin tulee **ensisijaisesti suosia** pakkaamattomuutta tai uudelleen käytettäviä vaihtoehtoja.

Teollisesti kompostoituvien muovipussien käyttöä **suositellaan** myös biojätteen erilliskeräyksessä

Biojätteen erilliskeräys tai kierrätys paikan päällä tulee EU:ssa pakolliseksi 31.12.2023 lähtien

3. Teollisesti kompostoituvat muovit (2/2)

- Teollisesti kompostoituvat pakkaukset tulee merkitä **kuvakkeilla**, jotka osoittavat **mihin** ne on tarkoitettu jätteenä.
- Tuotteissa on aina **täsmennettävä**, että ne on sertifioitu EU:n standardien mukaisesti teollista kompostointia varten.

Tutkimus ja kansainväliset kytkennät

- ✓ Komissio aikoo edistää **biopohjaisten** muovien tutkimusta ja innovointia. Tavoitteena kehittää tuotteita, jotka on suunniteltu kestäviksi ja turvallisiksi ja jotka on mahdollista käyttää uudelleen, kierrättää tai jotka ovat tietyissä olosuhteissa ja aikavälillä täysin biohajoavia.
- ✓ Myös **biohajoavuutta** on tarpeen tutkia edelleen. On varmistettava biohajoavuuden turvallisuus ottaen huomioon kulkeutuminen, sen aikajänne sekä pitkän aikavälin vaikutukset maataloudessa ja muissa käyttökohteissa.
- ✓ Komissio pyrkii edistämään politikkkakehyksen tavoitteita myös kansainvälissä **muovisopimusneuvotteluissa**.

Kytkenät muihin kiertotalousaloitteisiin

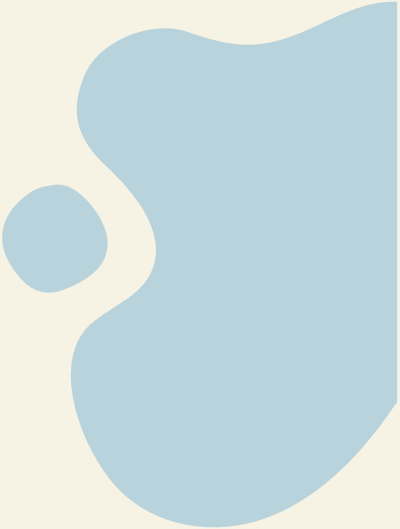
Ehdotus Pakkaus- ja pakkausjäteasetukseksi (30.11.2022)

- sisältää kriteerit **pakkauksen kompostoitavuudelle**
- määrittelee teollisesti kompostoituvien pakkausmuovien **käyttökohteet**
- kannustaa päivittämään kompostointia ja biohajoavuutta koskevat **standardit**
- antaa jäsenmaille mahdollisuuden vaatia **biohajoavuutta** myös **kevyiltä muovikasseilta, mikäli** olemassa oleva jätteen keräys- ja käsittelyjärjestelmä mahdollistaa niiden päätyksen biojätteiden käsittelyyn

Vihreitä väittämiä koskeva direktiiviehdotus (tulossa)

Kiitos!

**Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the
Environment**

**Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment**

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi